

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător: R. Berdilo

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători: L. Bulgac, I. Dutca, V. Buhnaci

DECIZIE

07 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Veaceslav Negruța,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Veaceslav Negruța către Serghei Răilean, Agenția Servicii Publice, portalul www.deschide.md, portalul www.today.md, Svetlana Maței, SRL „General Media Group” cu privire la dezmințirea informației care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională,

împotriva deciziei din 11 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Veaceslav Negruța împotriva hotărârii din 05 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial,

c o n s t a ț ă:

La 06 iunie 2017, Veaceslav Negruța a depus cerere de chemare în judecată către Serghei Răilean, Agenția Servicii Publice, portalul www.deschide.md, portalul www.today.md, portalul www.mesaj.md, Svetlana Maței, SRL „General Media Group” cu privire la dezmințirea informației care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională și încasarea prejudiciului moral în sumă de 200000 de lei din contul lui Serghei Răilean și a prejudiciului moral în sumă de 120000 de euro din contul „General Media Group” SRL și în mod solidar a tuturor cheltuielilor de judecată.

La 28 iunie 2017, Veaceslav Negruța a depus o cerere privind retragerea cerințelor privind încasarea prejudiciului moral în sumă de 200000 de lei din contul

lui Serghei Răilean și a prejudiciului moral în sumă de 120000 de euro din contul „General Media Group” SRL.

Prin încheierea din 07 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a restituit cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav Negruța către Serghei Răilean și „General Media Group” SRL, în partea ce ține de încasarea prejudiciului moral în sumă de 200000 de lei din contul lui Serghei Răilean și a prejudiciului moral în sumă de 120000 de euro din contul „General Media Group” SRL.

În ședința de judecată, reclamantul a înaintat o cerere privind renunțarea la pretențiile formulate către pârâtul platforma [www. mesaj.md](http://www.mesaj.md).

Prin încheierea din 01 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea lui Veaceslav Negruța cu privire la renunțarea la pretențiile formulate către platforma www.mesaj.md și s-a încetat procesul civil, în partea ce ține de pretenția formulată către platforma www.mesaj.md cu privire la dezmințirea informației ce lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională și încasarea în mod solidar a cheltuielilor de judecată.

Ulterior, reclamantul, în repetate rânduri, și-a concretizat cerințele și cercul participanților la proces, acțiunea finală fiind îndreptată împotriva pârâților - Agenția Servicii Publice, Serghei Răilean, portalul www.deschide.md, Svetlana Maftei, SRL „General Media Group” și portalul www.today.md, solicitând: pârâților - Agenția Servicii Publice și Serghei Răilean: recunoașterea ca defăimătoare a afirmației expusă public „întrebat cum explică această diferență, șeful de la Registru ne-a spus că nu poate comenta, deoarece în 2012 licitația a fost desfășurată - contrar legii - de către Ministerul Finanțelor”, în articolul publicat: „Registru va cumpăra pașapoarte din Lituania cu 3,6 mln. Euro mai ieftin decât „PLDM” în 2012 din Franța” (<https://deschide.md/ro/stiri/social/10203/iS> - Registru - va - cumpăra – pașapoarte - din Lituania-cu-36-mln€-mai-ieftin-decât-) și dezmințirea afirmațiilor care au fost publicate în data de 14 aprilie 2017 pe site-ul www.deschide.md: „întrebat cum explică această diferență, șeful de la Registru ne-a spus că nu poate comenta, deoarece în 2012 licitația a fost desfășurată - contrar legii - de către Ministerul Finanțelor”, preluată de alte surse media, prin emiterea unui comunicat de presă cu următorul text: „Informația precum că în 2012 licitația a fost desfășurată - contrar legii - de către Ministerul Finanțelor” nu corespunde adevărului, deoarece la 21 noiembrie 2012, Curtea Supremă de Justiție a emis o decizie în cauza SC „Garsu Pasaulis” vs Ministerul Finanțelor al R. Moldova, intervenienți accesorii Agenția Achiziții Publice și Ministerul Tehnologiei Informaționale și Comunicațiilor al R. Moldova, prin care a stabilit că „decizia Ministerului Finanțelor de petrecere a tenderului nr. 2304/11 din 27 ianuarie 2012 privind procurarea pașapoartelor cu cip incorporate este întemeiată și legală, fiind emisă cu respectarea prevederilor legii, cu respectarea competenței și procedurii stabilite”. Cerem scuze pentru dezinformarea publicului prin declarațiile făcute jurnalistului de portalul www.deschide.md cu privire la faptul că licitația din anul 2012 ar fi fost desfășurată de către Ministerul Finanțelor contrar legislației în vigoare. Cerem scuze publice cet. Veaceslav Negruța pentru atingerea drepturilor sale la onoare, demnitate și reputația sa profesională adusă prin declarațiile neadevărate făcute” și expedierea comunicatului de presă enunțat către sursele media: www.deschide.md, www.today.md, www.mesaj.md,

www.prime.md, publika.md și posturile TV „Prime” și „Publika”; - pârâților www.deschide.md și jurnalista Svetlana Maței: recunoașterea ca defăimătoare a afirmațiilor în titlul articolului: „Registru va cumpăra pașapoarte din Lituania cu 3, 6 mln. euro mai ieftin decât „PLDM” - în 2012 din Franța” (<https://deschide.md/ro/stiri/social/10203/ÎS> - Registru - va - cumpăra - pașapoarte - din Lituania - cu - 36- mln € - mai - ieftin - decât-); precum și a informației conținute în articolul publicat în data de 14 aprilie 2017 pe site-ul www.deschide.md „întrebat cum explică această diferență, șeful de la Registru ne-a spus că nu poate comenta, deoarece în 2012 licitația a fost desfășurată - contrar legii - de către Ministerul Finanțelor”, dezmințirea de către jurnalista portalului Svetlana Maței, a informației publicate în data de 14 aprilie 2017 pe site-ul www.deschide.md prin publicarea următorului text pe același site: la data de 14 aprilie 2017 pe site-ul deschide.md a fost publicat articolul „Registru va cumpăra pașapoarte din Lituania cu 3, 6 mln. Euro mai ieftin decât „PLDM” - în 2012 din Franța”.

Informația precum că: „în 2012 licitația a fost desfășurată - contrar legii - de către Ministerul Finanțelor” nu corespunde adevărului, deoarece la 21 noiembrie 2012, Curtea Supremă de Justiție emite o decizie în cauza SC„Garsu Pasaulis” v.v Ministerului Finanțelor al RM, intervenienți accesorii Agenția Achiziții Publice și Ministerul Tehnologiei Informaționale și Comunicațiilor al RM, prin care stabilește că „decizia Ministerului Finanțelor de petrecere a tenderului nr. 2304/11 din 27 ianuarie 2012 privind procurarea pașapoartelor cu cip incorporate este întemeiată și legală, fiind emisă cu respectarea prevederilor legii, cu respectarea competenței și procedurii stabilite; Cerem scuze pentru dezinformarea publicului prin publicarea afirmațiilor exprimate de către șeful ÎS CRIS „Registru”, Serghei Răilean pe marginea acestui caz, fără a face trimitere la hotărârea irevocabilă a instanței de judecată și fără a-i acorda dreptul la replică în articolul cu pricina ministrului Finanțelor din anul 2012, Veaceslav Negruța; Cerem scuze publice cet. Veaceslav Negruța pentru atingerea drepturilor sale la onoare, demnitate și reputația sa profesională adusă prin publicarea articolului din 14 aprilie 2017, și anume expresia „în 2012 licitația a fost desfășurată - contrar legii - de către Ministerul Finanțelor”, care nu corespunde adevărului”; pârâtului „General Media Group” SRL (www.prime.md, www.publika.md. Prime Tv și Publika TV): recunoașterea ca defăimătoare a articolelor intitulate: „Registru” a obținut un preț cu peste 3 milioane de euro mai mic pentru producerea pașapoartelor biometrice”, publicat pe portalurile <http://www.prime.md/ro/intreprinderea-de-stat-registru-a-economisit-3-4milioane-de-euro-54756.html>) și (<http://www.publika.md/-registru-a-obtinut-un-pret-cu-peste-3-milioane-de-euro-mai-mic-pentru-producerea-pasapoartelor-biometrice-2954511.html>) și publicate în cadrul știrilor difuzate pe posturile TV „Prime” (ora 19:54) și „Publika” (ora 19:13), la data de 14 aprilie 2017, cu conținut identic celor din articolele publicate pe site-urile prime.md și publika.md, precum și a informației: „precedentul contract a fost semnat sub presiunea exponentului PLDM Veaceslav Negruța, aflat în 2012 la conducerea Ministerului Finanțelor, conținută în articolul menționat și publicată pe www.prime.md, www.publika.md, pe Prime TV și pe Publika TV, dezmințirea de către „General Media Group” a articolului și informației-publicate în data de 14 aprilie 2017 pe site-urile www.prime.md,

www.publika.md și a știrilor difuzate pe posturile TV „Prime” și „Publika”: „Registru” a obținut un preț cu peste 3 milioane de euro mai mic pentru producerea pașapoartelor biometrice” prin publicarea unui articol pe site-urile www.prime.md, www.publika.md și difuzarea pe posturile TV „Prime” și „Publika” a unei știri cu următorul text: „la data de 14 aprilie 2017 pe site-urile prime.md, publika.md/posturile TV „Prime”, „Publika” au fost publicate articolele/date pe post știrile: „Registru” a obținut un preț cu peste 3 milioane de euro mai mic pentru producerea pașapoartelor biometrice. Informația precum că „în 2012 licitația a fost desfășurată - contrar legii - de către Ministerul Finanțelor” nu corespunde adevărului, deoarece la 21 noiembrie 2012, Curtea Supremă de Justiție emite o decizie în cauza SC „Garsu Pasaulis” vs Ministerului Finanțelor al R. Moldova intervenienți accesorii Agenția Achiziții Publice și Ministerul Tehnologiei Informaționale și Comunicațiilor al R. Moldova , prin care stabilește că „decizia Ministerului Finanțelor de petrecere a tenderului nr. 2304/11” din 27 ianuarie 2012 privind procurarea pașapoartelor cu cip încorporate este întemeiată și legală, fiind emisă cu respectarea prevederilor legii, cu respectarea competenței și procedurii stabilite.

La fel, nu corespunde adevărului și este falsă informația, precum că „precedentul contract a fost semnat sub presiunea exponentului PLDM Veaceslav Negruța, aflat în 2012 la conducerea Ministerului Finanțelor”, deoarece negociator și semnatar de contracte pentru fabricarea pașapoartelor a fost și în 2013, precum și în 2017, ÎS CRIS „Registru” și directorul acesteia - o întreprindere de stat, fondatorul acesteia fiind Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor, iar ÎS CRIS „Registru” nu era sub nicio formă dependentă de Ministerul Finanțelor și/sau bugetul de stat. Cerem scuze pentru dezinformarea publicului prin publicarea articolelor și difuzarea știrilor: „Registru” a obținut un preț cu peste 3 milioane de euro mai mic pentru producerea pașapoartelor biometrice”, fără a face trimitere la hotărârea irevocabilă a instanței de judecată și fără a-i acorda dreptul la replică persoanei vizate, ministrul Finanțelor din anul 2012, Veaceslav Negruța, care nici nu activa în funcția dată la momentul negocierii și semnării contractului din 2013 de către ÎS CRIS „Registru”, precum nici membru a vre-unui partid nu era; Cerem scuze publice cet. Veaceslav Negruța pentru atingerea drepturilor sale la onoare, demnitate și reputația sa profesională adusă prin publicarea articolelor și difuzarea știrilor din 14 aprilie 2017 prin expresia „Precedentul contract a fost semnat sub presiunea exponentului PLDM Veaceslav Negruța, aflat în 2012, la conducerea Ministerului Finanțelor”, care nu corespunde adevărului”; pârâtului platforma www.today.md: recunoașterea ca defăimătoare a afirmațiilor în titlul articolului: „PLDM și Negruța au „muls” cetățenii de 3,6 mln de euro doar din pașapoarte, publicat pe <http://today.md/ro/news/social/13691>; precum și a informațiilor conținute, precum că „în 2012 licitația a fost desfășurată - contrar legii - de către Ministerul Finanțelor” și că: „Negruța a mulș cetățenii de 3,6 mln euro doar din pașapoarte”, dezmințirea informației publicate în data de 14 aprilie 2017 pe site-ul www.today.md prin publicarea următorului text pe același site: „la data de 14 aprilie 2017 pe site-ul today.md a fost publicat articolul „PLDM și Negruța au „muls” cetățenii de 3,6 mln de euro doar din pașapoarte”.

Informația, precum că: „în 2012 licitația a fost desfășurată - contrar legii - de către Ministerul Finanțelor” și că „Negruță a muls cetățenii de 3,6 mln euro doar din pașapoarte” nu corespunde adevărului, deoarece la 21 noiembrie 2012, Curtea Supremă de Justiție emite o decizie în cauza SC „Garsu Pasaulis” vs Ministerului Finanțelor al R. Moldova, intervenienți accesorii Agenția Achiziții Publice și Ministerul Tehnologiei Informaționale și Comunicațiilor al R. Moldova cu privire la anularea tenderului nr. 2304/11 din 27 ianuarie 2012, prin care stabilește că „decizia Ministerului Finanțelor de petrecere a tenderului nr. 2304/11” din 27 ianuarie 2012 privind procurarea pașapoartelor cu cip incorporate este întemeiată și legală, fiind emisă cu respectarea prevederilor legii, cu respectarea competenței și procedurii stabilite. Cerem scuze pentru dezinformarea publicului prin publicarea afirmațiilor exprimate de către șeful ÎS CRIS „Registru”, Serghei Răilean pe marginea acestui caz, fără a face trimitere la hotărârea irevocabilă a instanței de judecată și fără a-i acorda dreptul la replică persoanei vizate, ministrul Finanțelor din anul 2012, Veaceslav Negruță. Cerem scuze publice cet. Veaceslav Negruță pentru atingerea drepturilor sale la onoare, demnitate și reputația sa profesională adusă prin publicarea articolului din 14 aprilie 2011, și anume expresiile: „în 2012 licitația a fost desfășurată - contrar legii - de către Ministerul Finanțelor” și „PLDM și Negruță au muls cetățenii de 3, 6 mln euro doar din pașapoarte”, care nu corespund adevărului. Veaceslav Negruță nu activa în funcția dată la momentul negocierii și semnării contractului de către ÎS CRIS „Registru” în 2013, precum nici membru a vre-unui partid nu era la acel moment.

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat că, la 14 aprilie 2017, platforma www.deschide.md, a publicat articolul intitulat „Registru va cumpăra pașapoarte din Lituania cu 3, 6 mln. euro mai ieftin decât PLDM” - în 2012 din Franța”, autor Svetlana Maftei, specificând că, conținutul respectivului articol se referă la proceduri de licitație cu privire la achiziția blanchetelor pașapoartelor, ofertele prezentate de către participanți, precum și companiile câștigătoare.

În respectivul articol se indică prețul la care vor fi cumpărate blanchetele pașapoartelor și că va fi mai mic cu 3,6 milioane de euro decât cel la care au fost cumpărate în anul 2012, specificând că în încercarea de a argumenta respectiva diferență de preț, Serghei Răilean, a afirmat că licitația din 2012 a fost desfășurată contrar legii de către Ministerul Finanțelor.

La 21 noiembrie 2012, Curtea Supremă de Justiție a emis o decizie irevocabilă din momentul pronunțării, în cauza SC „Garsu Pasaulis” împotriva Ministerului Finanțelor al R. Moldova, intervenienți accesorii Agenția Achiziții Publice și Ministerul Tehnologiei Informaționale și Comunicațiilor al R. Moldova, cu privire la anularea tenderului nr. 2304/11 din 27 ianuarie 2012 privind procurarea pașapoartelor cu cip încorporat, prin care a stabilit că decizia Ministerului Finanțelor de petrecere a tenderului nr. 2304/11 din 27 ianuarie 2012 privind procurarea pașapoartelor cu cip incorporate, este întemeiată și legală, fiind emisă cu respectarea prevederilor legii, cu respectarea competenței și procedurii stabilite, astfel, legalitatea licitației a fost confirmată printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, iar invocarea unor argumente care ar stabili contrariul, sunt lipsite de temeinicie și nu pot fi puse la baza unei concluzii.

La fel, menționează că potrivit sursei mass-media deschide.md, din articolul „Registru va cumpăra pașapoarte din Lituania cu 3,6 mln. euro mai ieftin decât „PLDM” în 2012 din Franța”, rezultă că Serghei Răilean a exprimat o poziție care contravine concluziei instanței de judecată, neaducând nicio probă în acest sens, iar prețul mai mic al contractului nefiind un argument pertinent în acest caz, ci unul manipulator.

Conducerea Ministerului Finanțelor este atribuția ministrului Finanțelor, iar în anul 2012, funcția de ministru al finanțelor era exercitată de către reclamant, motiv pentru care, odată ce a fost enunțat faptul precum că, Ministerul Finanțelor ar fi instituția responsabilă de „organizarea unei licitații ilegale”, în mod cert se lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a conducătorului instituției.

Pârâții au publicat articolele fără să fi fost organizată o investigație echitabilă, iar autorii nu au avut nicio tentativă de a verifica informația oferită de către șeful ÎS CRIS „Registru”, Serghei Răilean.

La 28 iunie 2013, a înaintat cererea privind demisia din funcția de ministru al finanțelor, iar prin Decretul Președintelui R. Moldova din 14.08.2013, publicat în Monitorul Oficial la 16.08.2013, a fost revocat din funcția de ministru, specificând că la data semnării contractului privind livrarea carnetelor de pașapoarte cu cip integrat, la 27.09.2013, nu mai exercita funcția de ministru al finanțelor.

Declarațiile defăimătoare ale pârâților sunt formulate în mod intenționat în scopul de a aduce atingere onoarei, demnității și reputației profesionale a reclamantului, or informația ponegritoare care a fost difuzată în mass-media, i-a afectat imaginea pozitivă pe care o are în societate și reputația profesională pe care și-a format-o în exercitarea funcției de ministru al finanțelor, cauzându-i-se daune morale exprimate prin suferințe psihice.

Pentru a fi respectată procedura prealabilă, la 02 mai 2017, a fost expediată cererea prealabilă către pârâți, cu solicitarea de a dezminți informațiile care au fost publicate la 14 aprilie 2017 pe portalurile [www. deschide, md](http://www.deschide.md), [www. prime, md](http://www.prime.md), [www. publika.md](http://www.publika.md), [www. today.md](http://www.today.md), [www. mesaj.md](http://www.mesaj.md) și în cadrul știrilor pe posturile TV „Publika” și „Prime”.

La cererea prealabilă, a formulat răspuns doar Serghei Răilean, la 18 mai 2017, în care a relatat că solicitările privind dezmințirea informației sunt nefondate, susținând că, la 27.09.2013, CRIS „Registru” și „Gemalto” SA, au încheiat contractul nr. 435 privind livrarea carnetelor de pașapoarte cu cip integrat, deși CRIS „Registru” nu constituie o autoritate contractantă în sensul Legii privind achizițiile publice și nu i se putea impune încheierea contractului în baza licitației organizate de către Ministerul Finanțelor.

Prin hotărârea din 05 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată a lui Veaceslav Negruța către Serghei Răilean, Agenția Servicii Publice, portalul www.deschide.md, portalul www.today.md, Svetlana Maftai, SRL „General Media Group” privind dezmințirea informației care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională.

S-a obligat SRL „General Media Group” să dezmință informația „precedentul contract a fost semnat sub presiunea exponentului PLDM Veaceslav Negruța, aflat în 2012 la conducerea Ministerului Finanțelor”, publicată la 14 aprilie 2017 în articolul

întitulat „Registru”, a obținut un preț cu peste 3 milioane de euro mai mic pentru producerea pașapoartelor biometrice” pe site-urile www.prime.md și www.publika.md și la știrile difuzate pe posturile TV „Prime” (orele 19.54) și „Publika” (orele 19.13) întitulate „Registru” a obținut un preț cu peste 3 milioane de euro mai mic pentru producerea pașapoartelor biometrice”, prin publicarea unui articol pe site-urile www.prime.md și www.publika.md și difuzarea pe posturile TV „Prime” și „Publika” a unei știri cu textul dezmințirii: „Nu corespunde adevărului și este falsă informația „precedentul contract a fost semnat sub presiunea exponentului PLDM Veaceslav Negruța, aflat în 2012 la conducerea Ministerului Finanțelor”, publicate și date la data de 14 aprilie 2017 pe site-urile [prime.md](http://www.prime.md), [publika.md](http://www.publika.md), posturile TV „Prime” și TV „Publika” în articolul „Registru” a obținut un preț cu peste 3 milioane de euro mai mic pentru producerea pașapoartelor biometrice”.

S-a obligat portalul www.today.md să dezmințe informația publicată la 14 aprilie 2017 pe site-ul www.today.md cu textul „Negruța a muls cetățenii de 3, 6 mln euro doar din pașapoarte prin publicarea textului pe același site: „Nu corespunde adevărului informația „Negruța a muls cetățenii de 3, 6 mln euro doar din pașapoarte”, publicată în data de 14 aprilie 2017 pe site-ul www.today.md”. În rest pretențiile au fost respinse, ca neîntemeiate.

La 02 august 2019, Negruța Veaceslav a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii instanței de fond.

Prin decizia din 11 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat a fost respins și s-a menținut hotărârea primei instanțe.

La 21.05.2020, Veaceslav Negruța a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel din 11 martie 2020, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și casarea parțială a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că cu actele de dispoziție ale instanțelor de fond parțial nu este de acord și a invocat ca temei de recurs prevederile art. 432 alin. (1), alin. (2) lit. c) Cod de procedură civilă.

La 30.07.2020, Agenția Servicii Publice a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat ca recursul să fie considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 11 martie 2020 și comunicată participanților la proces la 19 martie 2020 (f. d. 173, vol. II), iar recursul a fost declarat la 21 mai 2020. Date despre recepționarea recursului la materialele dosarului lipsesc, astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei din 11 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în termen.

Prin încheierea din 23 septembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Veaceslav Negruța a fost considerat admisibil.

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Veaceslav Negruța întemeiat și care urmează a fi admis, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța de recurs după ce judecă recursul este în drept să admită recursul să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a admis acțiunea parțial, fiind obligată SRL „General Media Group”, cât și portalul www.today.md să dezmință informația răspândită în privința reclamantului, iar în partea pretențiilor ce-i vizează pe pârâții Serghei Răilean și Agenția Servicii Publice, precum și Svetlana Maftei, acestea au fost respinse ca neîntemeiate, menționând că informațiile răspândite de ultimii nu se referă la reclamantul Veaceslav Negruța și nu întrunesc cumulativ toate trei condiții stipulate la art. 7 alin. (2) lit. a-c) din Legea cu privire la libertatea de exprimare.

Instanța de apel judecând cauza, în ordine de apel, a menținut hotărârea primei instanțe, iar în justificarea soluției sale a indicat că, verificând legalitatea hotărârii instanței de fond prin prisma criticilor formulate în apel, conchide că prima instanță, justificat și amplu argumentat, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor importante și cu trimitere la probele administrate, având în susținere cadrul legal aplicabil în speță, corect a ajuns la concluzia admiterii parțiale a acțiunii.

Astfel, soluția dată de prima instanță conform normelor de drept material este legală și întemeiată, care a cercetat pertinent probele administrate la materialele pricinii și corect a soluționat litigiul dat.

Totodată, instanța de apel a reținut că motivele de casare invocate în cererea de apel de apelant nu și-au găsit confirmare în cadrul examinării apelului, iar instanța de fond a asigurat disponibilitatea, contradictorialitatea și egalitatea în drepturi a apelantului, ce constă în posibilitatea de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de drepturile procedurale, de asemenea și de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, prin urmare fiind respectate prevederile art. 26 și art. 27 Codul de procedură civilă. Ca consecință, de către instanța de fond a fost respectat dreptul apelantului la un proces echitabil garantat de art. 6 Convenția Europeană pentru Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, or, unul din principiile procesului echitabil este contradictorialitatea între părțile care sunt parte a procesului. Iar pentru a răspunde exigențelor articolului enunțat procedura în fața instanțelor de judecată trebuie să aibă un caracter contradictoriu, un concept similar celui al egalității armelor. Prin urmare, apelantul nu a prezentat careva argumente, probe, documente relevante ce ar servi temei de casare a hotărârii instanței de fond.

Recurentul, Veaceslav Negruța, în argumentarea recursului a indicat că nu poate fi de acord cu motivele expuse de către instanța de fond și apel privind respingerea în partea pretențiilor față de intimații Agenția Servicii Publice și Serghei Răilean, precum și Svetlana Maftei, deoarece, deși de către aceștia, nu a fost indicat direct numele Veaceslav Negruța, reieșind din contextul expus al informației, mesajul este în mod clar transmis publicului că se referă la persoana lui Veaceslav Negruța, care în perioada vizată a deținut funcția de ministru al Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova și a fost membru al PLDM.

Mai mult decât atât, reieșind din probele prezentate de recurent și examinate în prima instanță, menținute și în instanța de apel, anume urmare a interviului luat de la Sergiu Răilean (jurnalistului de la sursa media www.deschide.md) care a expus informația defăimătoare cu privire la procurarea pașapoartelor la prețuri mari, a constituit motiv de preluare a informației date de către holdingul General Media Group SRL, prin siteurile și posturile tv publica și prime, precum și a portalurilor www.deschide.md, www.mesaj.md, www.today.md, care nemijlocit au atacat direct numele lui Veaceslav Negruță, percepându-se direct că informația expusă de Sergiu Railean se referă la reclamant, și intenția de a discredita activitatea sa anterioară, mesaj ce a fost lansat anume în acest fel și publicului larg. Instanțele de fond au omis să se expună asupra acestor probe pentru a evalua în toată complexitatea acțiunile pârâților cu scopul denigrării personalității reclamantului.

La fel, și la publicarea articolului pe www.deschide.md, de către jurnalistul Svetlana Maftai, nu a fost depusă diligența necesară de a nu publica o știre defăimătoare și falsă cu privire la persoana lui V. Negruța, și fără a oferi dreptul la replică.

În continuare, recurentul a menționat că, de asemenea, e de evidențiat circumstanțele cronologiei apariției materialelor denigratoare - și anume că articolele, reportajele apărute în data de 14 aprilie 2017, au pornit de la declarațiile expuse public de către directorul ex. - Registru, Serghei Răilean, acordate și publicate pe www.deschide.md, la orele 13.29, fiind preluat în aceeași zi la 14.55 de www.today.md, apoi peste jumătate de oră este preluat de alte portaluri, cum ar fi Știri din moldova.md, www.mesaj.md, www.timpul.md, iar la 19.54 aceeași zi din 14.04.2017 știrea e preluată de www.prime.md, și la 19.13 de www.publika.md. Iar, la știrile tv la prime tv și publika tv - au fost difuzate începând cu orele 20.00. Tot lanțul și logica acțiunilor publicate/difuzate arată foarte clar caracterul concertat și cu efect amplificat de lansare a informațiilor false anume în adresa lui Veaceslav Negruța, fiind clar identificată ca țintă persoana sa.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile legale aplicabile speței, criticile aduse în recurs și argumentele menționate în referință, instanța de recurs constată că instanța de apel, la adoptarea deciziei a interpretat eronat normele de drept material și a dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, limitându-se doar la aspecte constatate și menționate de prima instanță. Or, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite de norma de drept pre-citată și din specificul obiectului acțiunii în cauză, instanța de recurs reține că, contrar acestor prevederi legale, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei și cadrului legal, referindu-se în general la unele constatări reținute la adoptarea hotărârii de prima instanță, fără a verifica legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului în raport cu regulile stabilite de lege.

Prin urmare, Colegiul lărgit constată că temei de admitere parțială de către instanțele ierarhic inferioare a acțiunii a constituit faptul, precum că informațiile răspândite de către Agenția Servicii Publice și Serghei Răilean, cum și de jurnalista Svetlana Maftai, nu se referă la reclamantul Veaceslav Negruța și nu întrunesc cumulativ toate trei condiții stipulate la art. 7 alin. (2) lit. a-c) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, în așa fel considerând neîntemeiate pretențiile reclamantului înaintate față de pârâții enunțați.

Din analiza celor sus indicate, instanța de recurs reține că, conform art. 7 alin. (2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, persoana lezată prin răspândirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informația cumulează următoarele condiții: este falsă; este defăimătoare; permite identificarea persoanei vizate de informație.

Conform art. 24 din legea menționată:

(1) Reclamantul trebuie să dovedească următoarele:

- a) pârâtul a răspândit informația;
- b) informația îl vizează și este defăimătoare;
- c) informația constituie o relatare cu privire la fapte și este în esență falsă; sau
- d) judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient;
- e) existența și cuantumul prejudiciului cauzat.

(2) Pârâtul trebuie să dovedească următoarele:

- a) informația nu este defăimătoare și/sau nu îl vizează pe reclamant;
- b) informația constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient;
- c) la momentul răspândirii informației, deși a luat toate măsurile de diligență, nu putea ști că prin acțiunile sale contribuie la răspândirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient;
- d) informația răspândită este de interes public.

Raportând prevederile pre-citate la circumstanțele cauzei, Colegiul atestă că prevederile art. 7 alin. (1) din Legea cu privire la libertatea de exprimare clarifică sfera de aplicare a articolului. Astfel, această normă diferențiază 3 tipuri de lezare a onoarei, demnității sau reputației profesionale care cad sub incidența acestuia: a) răspândirea relatărilor false cu privire la fapte; b) răspândirea judecăților de valoare fără substrat factologic suficient; și c) injuria.

Deci, la prima categorie de informație - răspândirea relatărilor false cu privire la fapte se referă alin. (2) al art. 7 din legea dată. Relatarea cu privire la fapte, adică

comunicarea despre un eveniment, proces, fenomen care a avut loc în trecut sau are loc în prezent în condiții concrete de loc și timp, poate fi atât adevărată, cât și falsă. În cazul în care nu corespunde realității și lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a unei persoane, răspânditorul informației este pasibil de răspundere juridică. Din analiza dată se observă că, răspânditorul informației va fi pasibil de răspundere juridică în cazul în care informația este falsă; este defăimătoare și permite identificarea persoanei vizate de informație.

Restabilirea persoanei în drepturi se va face doar dacă s-a constatat că informația este falsă. Verificarea trebuie să se facă în raport cu momentul răspândirii acesteia.

Acest fapt, potrivit art. 24 alin. (1) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, trebuie dovedit de reclamant. De regulă, defăimătoare sunt considerate acele informații care relatează despre încălcarea legilor și a normelor de conviețuire (normelor morale), și astfel fac ca persoana să fie condamnată moral de opinia publică sau de unii indivizi în particular. Este de menționat că, legislatorul nu concretizează care sunt informațiile defăimătoare.

Totodată, Colegiul lărgit reține că, solicitarea persoanei de apărare a dreptului său va fi respinsă în cazul în care informația răspândită nu permite, în mod rezonabil, identificarea acesteia de către un observator obiectiv și bine informat. Însă, pentru a vorbi despre o „persoană concretă” nu este necesar ca acesteia să i se spună pe nume, e suficient ca ea să poată fi identificată fără greș din contextul comunicării.

La rândul său, conform art. 24 alin. (2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, pârâțul trebuie să dovedească că informația nu este defăimătoare și/sau nu îl vizează pe reclamant; informația constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient; la momentul răspândirii informației, deși a luat toate măsurile de diligență, nu putea ști că prin acțiunile sale contribuie la răspândirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient, informația răspândită este de interes public.

Față de cele arătate mai sus, instanța de recurs reține că, instanța de apel, fiind abilitată, în virtutea prevederilor art. 373 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, cu sarcina de a verifica și cerceta, în limitele cererii de apel, ale referințelor și ale obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea tuturor circumstanțelor de fapt, precum și aplicarea legii în primă instanță, nu a verificat și nu a apreciat circumstanțele invocate de prima instanță sub aspectul corectitudinii și temeiniciei lor, constatând doar că prima instanță corect a concluzionat că informațiile răspândite de către Serghei Răilean și Agenția Servicii Publice, precum și de jurnalista Svetlana Maftei, nu se referă la reclamantul Veaceslav Negruța, menționând referitor la textul dezmințirii solicitată de ultimul în această parte că textul respectiv depășește informația răspândită și include expuneri care nu se referă la aceasta, reclamantul făcând referire în acest text la circumstanțe care depășesc obiectul litigiului.

Ca urmare a acestui raționament se deduce că instanța de apel, reținând ca întemeiată soluția primei instanțe de admitere parțială a cererii de chemare în judecată, nu a elucidat și nu a apreciat aspectele sus menționate, dar s-a rezumat doar a transcrie în decizia sa hotărârea primei instanțe, lăsând fără răspuns obiecțiile invocate în cererea de apel, or, în cazul în care instanța de judecată se abține de a da

un răspuns special explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6 parag. 1 din Convenția Europeană. Astfel, instanța de apel a ezitat să verifice și să analizeze circumstanțele cauzei sub aspectul dacă informația răspândită de Serghei Răilean, precum și de jurnalista Svetlana Maftai, permite identificarea persoanei vizate de informație, reieșind din faptul că această informație în aceeași zi a fost preluată și difuzată de alte surse mass-media, deja făcându-se referire expresă la personalitatea și funcția reclamantului-recurent, totodată, având în vedere și circumstanțele cronologiei apariției materialelor invocate ca denigratoare.

La fel, Colegiul lărgit observă că instanța de apel a ezitat să verifice și să analizeze circumstanțele cauzei sub aspectul dacă la publicarea articolului pe www.deschide.md, de către jurnalistul Svetlana Maftai, atât și de directorul ex. Registru – Serghei Răilean, care au sarcina probației conform art. 24 alin. (2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, a fost depusă diligența necesară de a verifica informația de a nu face o declarație defăimătoare și de nu a publica o știre defăimătoare, luând în considerație faptul că, la caz, se invocă în susținerea pretențiilor înaintate, decizia din 21 noiembrie 2012 a Curții Supreme de Justiție, prin care a fost menținută hotărârea din 05 iunie 2012 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a constatat legalitatea deciziei Ministerului Finanțelor de petrecere a tenderului nr. 2304/11 din 27 ianuarie 2012.

Astfel, cele de mai sus configurează concluzia că instanța de apel constatările primei instanțe nu le-a supus verificării și examinării prin prisma prevederilor ce guvernează prezentul litigiu, or, pentru că „defăimarea” este un fenomen relativ, stabilirea acesteia necesită o examinare minuțioasă, analiza riguroasă a argumentelor părților. Și doar în cazul existenței unor dubii rezonabile cu privire la caracterul defăimător al informației, potrivit art. 25 alin. (6) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, situația se va interpreta împotriva restricționării libertății de exprimare.

Astfel, circumstanțele date indică despre examinarea superficială a cauzei de către instanța de apel, erorile comise în mod grav lezând principiile fundamentale de drept și aducând atingere dreptului la un proces echitabil, iar aceste erori și omisiuni cu certitudine nu pot fi corectate de instanța de recurs, motiv pentru care în speță se impune rejudecarea cauzei.

Aspectele menționate conduc la concluzia că procedura desfășurată în instanța de apel nu corespunde exigențelor art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, iar modalitatea în care a fost examinată cauza în ordine de apel nu poate echivala cu soluționare efectivă a cauzei, astfel, fiind impusă casarea parțială a deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Reieșind din cele expuse, în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Veaceslav Negruța.

Se casează decizia din 11 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în partea respingerii pretențiilor lui Veaceslav Negruța înaintate împotriva lui Serghei Răilean și a Agenției Servicii Publice, împotriva portalului www.deschide.md și jurnalistului Svetlana Maftai, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Veaceslav Negruța către Serghei Răilean, Agenția Servicii Publice, portalul www.deschide.md, portalul www.today.md, Svetlana Maftai, SRL „General Media Group” cu privire la dezmințirea informației care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, și se remite în această parte cauza la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu